Lékárníky a pacienty

spojuje zájem o komplementární terapie

Po poradenství v lékárnách se volá už desítky let a v mnoha vyspělých zemích je běžné. V Evropě jsou vzorem britské lékárny, v nichž se odráží vládou prosazované principy primární zdravotní péče s důrazem na převzetí zodpovědnosti za své zdraví, včetně samoléčení. V Česku o možnosti dostat zasvěcenou radu platí „jak kdy“, na nezájem svých klientů si však lékárníci stěžovat nemohou.

Lékárník byl až do počátku 20. století výrobcem téměř všech léčivých přípravků předepsaných lékařem. Hlubokou proměnu lékárenských služeb přinesla průmyslová revoluce v 19. a 20. století, kdy začaly drtivě převažovat hromadně vyráběné léčivé přípravky. Další velký zlom přinesla vlna, která do Česka vtrhla ve druhé polovině devadesátých let minulého století, kdy opět na úkor práce s přípravou lékových forem prudce vzrostl rozsah prodejních služeb. Jestliže dnes lékárny vedle klasických léků nabízejí i výživové doplňky, kosmetiku, přípravky alternativní medicíny, zdravotní obuv a další zdravotní pomůcky, není divu, že je veřejnost stále více vnímá jako prodavače.

Mají-li odborní zaměstnanci lékáren najít vyváženější pozici a zvýšit svoji veřejnou prestiž, nabízí se jako jeden z nejvhodnějších způsobů zapojení farmaceutů do poradenské činnosti, jejich aktivnější role v podpoře veřejného zdraví. Tato forma se v zahraničí rozhodně osvědčila a není důvod, aby se nerozvinula a nezabydlela i u nás.

Podle České lékárnické komory existují tři klíčové okruhy poradenské činnosti lékáren:

- hodnocení osobní farmakoterapie pacienta včetně edukace o vhodném užívání léku a jeho potenciálních nežádoucích účincích
- poradenství v samoléčbě nezávažných zdravotních potíží
- podpora zdraví a prevence nemocí především cestou sledování rizikových faktorů

Dalším vodítkem při tvorbě systému poradenské činnosti může být rigorózní práce Mgr. Margit Slimákové Ph.D. Jejím cílem bylo zmapovat zájem českých pacientů o poradenství v lékárnách, dále zjistit, zda se farmaceuti cítí dostatečně odborně kompetentní v otázkách obecného zdraví a možností komplementárních terapií a mají-li zájem je nabízet. Dotazník předkládaný na odborných konferencích pro lékárníky a farmaceutické asistenty v říjnu a listopadu 2014 v osmi městech a rovněž prostřednictvím našeho časopisu vyplnilo 608 respondentů, z toho 418 lékárníků a 190 farmaceutických asistentů.

Čeští lékárníci i farmaceutičtí asistenti jednoznačně dali najevo, že zájem poskytovat odborné poradenství mají. Avšak stejně jejich zahraniční kolegové zároveň uvádějí, co jim v tom brání, nejčastěji nedostatek prostoru a času. Průzkum ukázal, že nejvíce lační odborných rad jsou rodiče a nejčastější dotazy se týkají podpory terapie a přímého působení léku. Druhý nejčastější dotaz se týkal možnosti komplementární terapie, což je oblast, kterou si sami farmaceuti vybírají jako nejvhodnější pro další studium.

skupiny dotazujících se

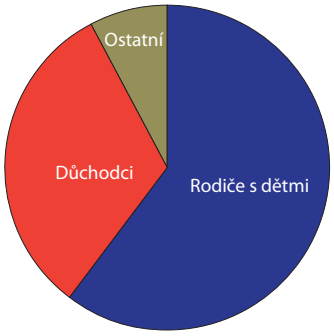

dotazy při jakých obtížích

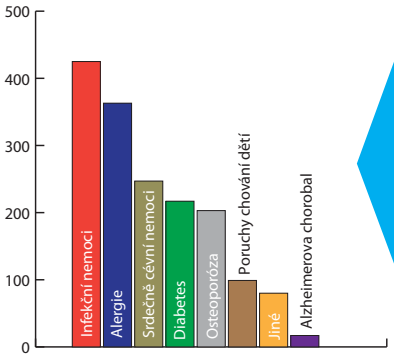

Z nabízených možností zdravotních potíží, na které se pacienti/klienti nejčastěji ptají, respondenti jako první uváděli infekční nemoci a alergie.

omezení poradenství

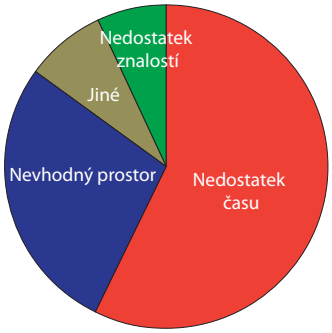

Jako základní překážku poradenství v lékárně označili respondenti nedostatek času, za ním následoval nevhodný prostor. Nedostatek znalostí uvádělo pouze 61 z 596 odpovídajících. Nejčastěji individuálně doplněnou překážkou bylo nevyřešené finanční ohodnocení lékárenského poradenství.

témata pro další studium

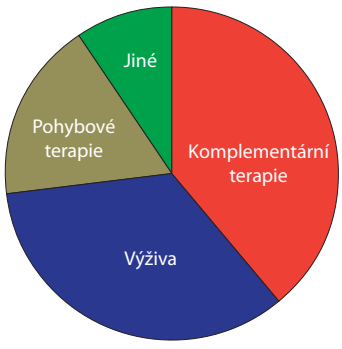

Z témat vhodných pro další studium farmaceuti i farmaceutičtí asistenti jako nejdůležitější vybrali komplementární terapie. Mnoho respondentů projevovalo podobně velký zájem i o studium výživy. Pohybové terapie a jiné uvádělo podstatně méně respondentů.

Mgr. Margit Slimáková, Ph.D.
specialistka na zdravotní prevenci a výživu

Pracovala a zkušenosti sbírala v Německu, Číně, Francii a USA. Využívá osvědčené poznatky ze všech oblastí medicíny.